

2019 Helsingin pitäjä - Vantaa

Kuninkaantien varrella

Näin sattumalta Vantaa-Seuran ilmoituksen, jossa etsittiin vuosikirjaesittelyiden kirjoittajia, ja koska olen todella kiinnostunut kotinurkistani, ilmoittauduin tietysti heti vapaaehtoiseksi! Aluksi luulin, että kyse oli vain Helsingin pitäjänkirkon seudusta, mutta kirjan saatuani minulle valkeni heti, että käsissäni olikin paljon laajempi tietopaketti koko Helsingin pitäjän alueelta

Vuosikirjan 2019 teema on Kuninkaantie, josta on aikanaan käytetty myös nimeä Suuri Rantatie. Tätä keskiaikaista tietä pitkin kirja johdattelee lukijansa halki Helsingin pitäjän niin maantieteellisesti kuin ajassakin. Tuntui jotenkin hykerryttävältä, että tuollainen tarinoiden runsauden sarvi mutkittellee aivan kotini lähellä!

Kirja on lähes 250-sivuinen kokoelma teemoittain koottuja artikkeleita. Artikkeleita on elävöitetty kuvilla, jotka paitsi täydentävät tarinoita myös keventävät yleisilmeen helposti selailtavaksi. Itse rakastan aivan erityisesti vanhoja kuvia, joten siitäkin syystä kirja varmaan kirja imaisi niin mukaansa.

Kirjan artikkelit on jaettu osioihin Suuri Rantatie, Ensimmäinen maailmansota, Merkkivuodet ja Maisemissa. Lisäksi kirjassa on mm. artikkeli Heurekasta, kirjaesittelyjä ja muutamia lyhyempiä artikkeleita. Suurin osa jutuista on suomeksi, mutta mukana on myös muutamia ruotsinkielisiä artikkeleita.

Alun perin ratsupolkuna käytettyä Kuninkaantietä koskeva osuus on sivuina mitattuna kirjan osioista suurin. Keskiajalla syntynyt tie rakennettiin yhdistämään Turun ja Viipurin linnoja, mutta tie on ollut monessa muussakin merkittävässä roolissa historiansa aikana. Sen myötä ovat tahtanut matkaa niin ihmiset, kuormat kuin postikin.

Kuninkaantien reitti on matkan varrella paikoin vaihtanut hiukan paikkaansa, mutta edelleen noin 80 % kulkee Suuren Rantatien perinteistä linjausta pitkin. Kaikkiaan tiellä on mittaa huikeat 480 km, ja sen varrelta voi löytää paljon erilaisia museoteitä ja museosiltoja. Olisipa hienoa joskus päästä kulkemaan koko tie päästä päähän!

Suuren Rantatien tulevaisuutta turvaamaan perustettiin vuonna 2016 yhdistys Kuninkaantie ry. Yhdistys on mm. kyltittänyt kohteita ja järjestänyt luentoja ja opastettuja retkiä historiallisiin maisemiin. Yhdistys on myös julkaissut yhteistyössä Entra Oy:n kanssa Kuninkaantie-matkailukartan, joka on ladattavissa Kuninkaantien kotisivuilta (www.kuninkaantie.info). Sivuilta löytyy muutenkin paljon tietoa niin yhdistyksestä kuin reitistä ja sen palveluista.

Suurta Rantatietä koskevan osion lopulta löytyivät minun henkilökohtaiset lempiartikkelini. Toisessa jäljitettiin Vantaan vanhinta taloa ja toisessa esiteltiin Linnan ja Backaksen kartanoita suomifilmien näyttämöinä. Artikkeleissa oli paljon kuvia ja jotenkin ne aivan imaisivat mukaan tarinoihinsa. Pitäneen katsoa myös jutussa mainittuja elokuvia, nythän katson niitä aivan eri silmin.

Ensimmäistä maailmansotaa käsittelevä osuus oli luonnollisesti kirjan raskaampaa luettavaa. Se oli kuitenkin todella mielenkiintoinen ja sisälsi paljon myös aivan uutta tietoa nimenomaan tämän alueen tapahtumista ja vaiheista. On tärkeää, että myös pitkään vaiettuja ja kipeitäkin asioita käsitellään yhteistä ymmärrystä lisäävällä tavalla. Erityisen paljon ajatuksia herätti artikkeli

vantaalaisista muistoista ensimmäisestä maailmansodasta, jossa pohdittiin myös sotien syttymiseen johtaneita syitä. Oli vaikea olla huomaamatta tiettyjä yhteiskunnallisia yhtäläisyyksiä suhteessa aikaan, jota elämme nyt. Siitäkin syystä siltojen rakentaminen on tänä päivänä vähintään yhtä tärkeää, kuin se on ollut historian saatossa.

Merkkivuodet-osiossa esitellään historiallisen Tikkurilan uimahallin syntyä ja rakentamista. Vantaa on ollut siinä suhteessa todellinen edelläkävijä, sillä 1968 valmistunut uimahalli oli 50-metrisine altaineen Suomen ensimmäinen kansainvälisen kilpailutoiminnan mitat täyttävä uimahalli. Aivan silmänräpäyksessä uimahalli ei kuitenkaan harjaansa noussut, sillä ajatus maauimalan rakentamisesta Helsingin maalaiskuntaan virisi jo 1950-luvun alussa. Uusi, kiinnostava tieto minulle oli se, että uiminen rakennetuissa paikoissa on niinkin tuore ilmiö. Sata vuotta sitten Suomessa oli vain yksi rakennettu uimapaikka, joka oli Turun Kupittaalla vuonna 1912 avattu maauimala.

Osion toisessa artikkelissa esiteltiin kaksi vantaalaisen urheiluseuran, KU-58 ja TiPS, jotka molemmat perustettiin vuonna 1958. Artikkelissä sisältyy paljon mielenkiintoista luettavaa urheilusta kiinnostuneille.

Helsingin maalaiskunnan maisemissa -osio kuljettaa lukijaa läpi Katrinebergin kartanon maiden sekä vanhan Bocksbackan huvilayhdyskunnan, nykyisen Pukinmäen. Lisäksi vantaalaismetsiä koskevassa artikkelissa esitellään alueen luontokohteita. Metsäähän onneksi vielä Vantaalla riittää. Niin paljon, että lähes jokaisella vantaalaisella on lähimmälle viheralueelle vain noin 300 metrin matka. Lähiluonto on todella arvokas asia, joka ansaitsee tulla vaalituksi. Muistan opiskeluajoiltani erään tutun tokaisun, että onhan se karua, kun ainoa ikkunasta näkyvä vihreä asia on lehtiroskis. Onhan se. Pidetään siis metsistämme kiinni ja hyvää huolta!

Kirjassa on niin paljon sisältöä, että kaikkea ei pysty tässä mainitsemaankaan, joten suosittelen lämpimästi hankkimaan kirjan ja syventymään tarkemmin juuri niihin itseä kiinnostaviin osioihin.

Kirja on mukavaa luettavaa, koska teksti on rytmitetty artikkeleihin ja teemojen mukaisiin osioihin. Artikkelirakenteen vuoksi lukemisen voi pilkkoa juuri itselle sopivan kokosiin suupaloihin, ja se on myös helppo limittää arjen muiden puuhien lomaan. Joskus vietin kirjan äärellä vartin, joskus hujahti parikin tuntia. Artikkelit sisältävät todella paljon tietoa, mutta kuvat ja teksti vaihtelevat kirjassa niin, ettei se tunnu raskaalta.

Ehkä se onkin juuri yksi kirjan merkittävimmistä ansioista, että siitä on helppo hyvin erilaisten lukijoiden löytää oma tapansa tutustua seutuun. Yksi ihastelee kuvia ja niiden tarinoita, toinen lähtee mielikuvitusmatkalle historian lehdille ja kolmas kerää haaviinsa tiedonjyväsiä menneestä ja nykypäivästä. Uskon, että kirja olisi lahjanakin monelle varsin mieluinen.

Itselläni kuitenkin nälkä kasvoi syödessä, ja haluankin lukea myös muita sarjan kirjoja. Lukemisen lisäksi syntyi myös suunnitelma tehdä kesän kuluessa kirja kainalossa kotiseutumatkoja esitellyille paikoille. Erityisesti kiinnostuin lähistöllä olevista luontokohteista, kartanoista ja vanhoista rakennuksista. Osa niistä oli minulle jo entuudestaan tuttuja - en vain ollut koskaan osannut kiinnittää niihin niiden todella ansaitsemaa huomiota!

Majuri